

ဖဲပက်တအိၣ်ဘၣ်န့ၣ်

Where there is no Father

■ သရၣ်ဒိၣ်ဒီးကထာၣ်ဆၣ်မုၢ်ထီၣ်

စံး ၁၀၃း၁၃ “ဒဲပက်သးအိၣ်အဖိအလံၤအသိးန့ၣ်
ယွၤသးအိၣ်ပုၤလၢ အပျံၤအီၤလီၤ.”

ကစၢ်ယွၤအဘျူးအဖီၣ် ဘၣ်ပုၤဒိၣ်မးခီဖျိ, ပ
အိၣ်ဒီးပံၤအမုၢ်နံၤလၢ အဘၣ်တၢ်ပာ်ပနီၣ်အီၤ, ဒဲပက
သ့ၣ်နီၣ်ထီၣ်က့ၤဟံၣ်တဖၣ်, စံးဘျူးဘၣ်က့ၤဟံၣ်တဖၣ်, ဒုး
သ့ၣ်နီၣ်ထီၣ်က့ၤပုၤလၢ ဟံၣ်တဖၣ်အလုၢ်အပူၤဒီးအတၢ်
အဲၣ်, ဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘါဟံၣ်တဖၣ်လၢ မုၢ်ပုၤအကါဒိၣ်လၢ
ဟံၣ်ဒုၣ်ဃီထာအပူၤ, ဘါထုကဖၣ်လၢဟံၣ်တဖၣ်အကီၢ်အ
ဃီန့ၣ်လီၤ. ဟံၣ်တဖၣ်လၢလံာ်စီဆ့ၣ်ပူၤမုၢ်ဂ့ၤ, လၢတၢ်စံၣ်
စီၤတဲာ်မုၢ်ဂ့ၤ, တနီၤမုၢ်ပုၤအာပုၤသီ, တနီၤမုၢ်ပုၤဂ့ၤပုၤ
ဝါသနက့ၤဒီး ပကဆိကမိၣ်က့ၤဟံၣ်တဖၣ်အတၢ်အဲၣ် ဒီး
အလုၢ်အပူၤလၢဟံၣ်ဖိဃီအကီၢ်န့ၣ် မုၢ်တၢ်အကါဒိၣ်န့ၣ်
လီၤ.

တၢ်ဘျုးတၢ်ဘါအဟံၣ်ဖးဒိၣ် ဖရဲနံၣ်စံး (Francis
of Assisi) တဘျီမုၢ်ပုၤလၢအသးဘၣ်အာပုၤလီၤတဂ့ၤ
တဖၣ်ဒိၣ်မးလီၤ. ဘၣ်ဆၣ်တနံၤ ဖဲအဝဲဒီးကသ့ၣ်န့ၣ်

ထံၣ်ဝဲပုၤလီၤတဂ့ၤတဂၤ ဒီးစံၣ်လီၤလၢ ကသ့ၣ်လီၤဒီး
နာမူဝဲအစုလီၤ. ပုၤလီၤတဂ့ၤတဂၤစ့ၢ်ကီး ဟ့ၣ်အီၤလၢ
တၢ်ဃူတၢ်ဖိးအတၢ်နာမူ (a kiss of peace) န့ၣ်လီၤ.

Francis ဃုဘါထုကဖၣ်လၢ, “ကစၢ်ဧ
ဒုးကဲထီၣ်ယၤ လၢတၢ်စုကဝဲၤလၢ နတၢ်ဃူတၢ်ဖိးအကီၢ်
န့ၣ်တက့ၢ်.” ပမုၢ်အဲၣ်ဒီးဒုးကဲထီၣ်တၢ်ဃူတၢ်ဖိးဒီး,
ပကဘၣ်တူၢ်ဘၣ်ခိၣ်ဘၣ်တၢ်န့ၣ်လီၤ.

ဟံၣ်ဂုလယၢၣ်ထုဒုလံ (William Tyndale)
ကတိၤကျိၣ် ဘၣ်(၇)ကျိၣ်, ဒီးအဝဲမုၢ်ပုၤသ့ၣ်ဒုၤဒီး
ကြီးခဲအကျိၣ်လီၤတၢ်လီၤဆဲးလီၤ. ဖဲအဝဲကဘၣ်တၢ်မၤ
သံအီၤအဆၢကတီၢ်န့ၣ် အဝဲစံးဝဲ “ကစၢ်ဧ, အိးထီၣ်
ဘၣ်ကီၢ်အဲကလံးအစီၤပၤအမဲာ်ချံၣ်တက့ၢ်.” မုၢ်မဆါ
တနံၤအံၤ မါတဖၣ်, ဖိမုၢ်ဖိခွါတဖၣ်, တၢ်အိၣ်ဖီၣ်တ
ဖၣ်, ဒီးတၢ်အိၣ်ကရူၢ်တဖၣ် လူၤဃုက့ၤဟံၣ်တဖၣ်လီၤ.

ပိာ်ခွါတဖၣ်လီၤတူၣ်လီၤကံၣ်ကွံာ် လၢဝၤတဖၣ်, ဒ်ဟံ တဖၣ်, ဒ်တၢ်အိၣ်မူသကံာ်ပဝးခိၣ်န့ၣ်တဖၣ်အမူအဒါ အါထီၣ်ဝဲဒၣ်ကွံာ်ကွံာ်န့ၣ်လီၤ. ဟံတဖၣ်အံၤ ဘၣ်တၢ်ဟံ ဒုၣ်ဟံကမၣ်အီၤ အဒိၣ်ကတၢ်လၢ ဟံၣ်ဖိဃီဖိဒီး တၢ် ကရၢကရီၤအတၢ်လီၤပျီၤအသိလီၤ.

နံၣ်ကယၤခံဆံတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်တဖၣ် အိၣ် ဒီးတၢ်တဖၣ်ဒိၣ်လၢ ကယုထံၣ်သ့ၣ်ဂ့ၢ်သးကျိၤခိၣ်န့ၣ် လၢအတီၤထီၣ်ဘးလၢဟံၣ်ဖိဃီဖိ, တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်, ဒီးတၢ် အိၣ်မူကရူၢ်တဖၣ် အတၢ်မူတၢ်ဂဲၤအကီၢ်န့ၣ်လီၤ.

ကရၢတဖၣ်လၢအဘၣ်တၢ်ကိးအီၤလၢ ‘ပုၤတဖၣ်လၢ အဟံးဃာ်တၢ်အာ်လီၤတဖၣ်’ (Promised Keepers) ဘၣ်တၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်အီၤ ဖဲ(၁၉၉၀)နံၣ်, ဒီး ဘၣ်တၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်အီၤလၢ **ဘုလ်မဲးခးတန့ၢ်** (Mc Cartney)န့ၣ်လီၤ. ကရၢအံၤမ့ၢ်ပိာ်ခွါကရၢလၢ အရူ လိာ်မုာ်လိာ်အသးလၢတၢ်ထုကဖၣ်, တၢ်ဒုၣ်တၢ်အိၣ်တၢ် အိၣ်ဒီး ဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘါလိာ်သးအကီၢ်န့ၣ်လီၤ.

ကရၢအံၤအိၣ်ဒီး တၢ်အာ်လီၤနွံထံၣ် (Seven Commitments) လၢအမ့ၢ်ဝဲ -

- ၁. ယူးယိၣ်ကစၢ်ခရံၣ် ခီဖျိတၢ်ဘူၣ်ထီၣ်ဘါထီၣ်, တၢ် ဘါထုကဖၣ်, ဒီးတၢ်ဒိကန့ၣ်အကလုာ်တက့ၢ်.
Honor Jesus Christ through worship, prayer, and obedience to His word.
- ၂. ဃုတၢ်ရူလိာ်မုာ်လိာ်လၢအမူဝဲဃုာ်ဒီး ပိာ်ခွါအက စ့ၤက, ဒီးန့ၢ်ဟံၣ်လၢပိာ်ခွါတကန့ၣ် လိာ်ဘၣ်အဒိပုၢ် ဝဲခွါတဖၣ်လၢကမၤစၢၤအီၤလၢ ကဟံးဃာ်အတၢ် အာ်လီၤတဖၣ်လီၤ.
Persue vital relationships with a few other men, understanding that a man needs brothers to help him to keep his promises.
- ၃. ဒုးအိၣ်ထီၣ်သ့ၣ်ဂ့ၢ်သးကျိၤ, လုာ်လုာ်သကံာ်ပဝး, တၢ်လၢပုၤဂုၤမၤ, ဒီးမုၢ်ခွါအတၢ်စီတၢ်ဆုံ.
Practicespiritual, moral, ethical, and sexual purity.

၄. သ့ၣ်ထီၣ်ဘျီထီၣ်တၢ်ဆီဟံၣ်ဆီဃီ, ဟံၣ်ဒုၣ်ဃီထၢ လၢအကံၢ်အဘါဆူၣ်တဖၣ်တက့ၢ်.

Build strong marriages and families.

၅. ဆီၣ်ထွဲတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်အမံးရှၢၣ်အတၢ်မၤ ခီဖျိတၢ်ယူး ယိၣ်ဒီး တၢ်ထုကဖၣ်လၢတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်သရၣ်အကီၢ်, ဒီး ဟ့ၣ်လီၤတၢ်ဆၢကတီၢ်, တၢ်စုလီၢ်ခိၣ်ခိၣ်, ဒီးတၢ် ကူၣ်တၢ်ဆးတဖၣ်.

Support the mission of the church by honoring and praying for one's pastor and by actively giving of one's time and resources.

၆. တုၤအိၣ်ဃီခီဖျိကွံာ်ကလုာ်ဒီး တၢ်ဘါကရူၢ်တဖၣ် အဒုၣ်အဆၢတဖၣ်ဒီး တဲဖျါထီၣ်လံာ်စီဆုံအတၢ်ဃု တၢ်ဖိးအစိကမီၤ.

Reach beyond racial and denominational barriers to demonstrate the power of biblical unity.

၇. ဒိၣ်ဘၢကွံာ်ဟီၣ်ခိၣ် ခီဖျိတၢ်ဒိကန့ၣ်တၢ်မၤလိာ်ဖး ဒိၣ် (မၢ် ၁၂:၃၀,၃၁). ဒီးတၢ်မၤလီၤဖးဒိၣ် (မး ၂၈:၁၉-၂၀).

Influence the world by being obedient to the Great Commandment (Mk. 12:30-31), and Great Commission (Mt 28: 19-20).

ဖဲတၢ်အိၣ်ဖျိၣ် အတၢ်ဘူၣ်တၢ်ဘါအကတီၢ်န့ၣ် **“တၢ်ဟံးဃာ်တၢ်အာ်လီၤတဖၣ်”** အကရၢခိၣ် **ရဲဒုၢ် ဖံလံး** စံးဝဲ, “ပတမၤပိာ်ခွါတဖၣ်လၢကက့ၤဆူဟံၣ်ဒီး သူ တၢ်စုဆူၣ်ခိၣ်တကးဘၣ်. မ့ၢ်တခီ ပမၤပိာ်ခွါတဖၣ် လၢက့ၤကဒါက့ၤလၢအခီၣ်လုာ်ခိၣ် သးလၢအကမၤတၢ် ဒီးယူးယိၣ်ပးကဲအမါတဖၣ် ဒီးဟံၣ်ဖိဃီဖိတဖၣ်န့ၣ် လီၤ. ပုၤဟံးဃာ်တၢ်အာ်လီၤတဖၣ်အံၤ ပညိၣ်ဃီအ သးဃံးဃံးဆူတၢ်ဆီဟံၣ်ဆီဃီဒီး ဟံၣ်ဖိဃီဖိအတၢ် ဂုၢ်တၢ်ကျိၤတဖၣ်အံၤ တမ့ၢ်တၢ်ဘၣ်ဆၢဘၣ်တီၤဘၣ်. ကရၢအံၤအိၣ်ထီၣ် ဖဲဟံၣ်ဃီတဖၣ်လီၤပျီၤအဆၢကတီၢ် ဒီးဖိသ့ၣ်တဖၣ်အိၣ်ဖျိၣ်ထီၣ် လၢမိာ်ဟံတဖၣ်တဒီးတုဒီး

ဖျီအသးဘဉ်, တၢ်လီၤဖှဉ်တဖဉ် ကဲတၢ်ညီန့ၢ်, ဒီးဟံး တဖဉ်ဟံးန့ၢ်မူဒါလၢ ဟံဉ်ဃီစ့ဒိဉ်မးအခါန့ၢ်လီၤ.

ဟံးအတၢ်ကရၢကရိတခါလၢ အကိးဝဲ National Fatherhood Initiative (NFI) အံၤ ဟံးဖျါထီဉ်ဝဲ လၢပုၤအမဲရကၢဖိသဉ်(၃)ဂၤအကျါတဂၤန့ၢ်, တအိဉ် တဆိးဘဉ်ဒီး အမိၢ်အဟံးဘဉ်. ပုၤဖိသဉ်အကကွဲၢ် (၅.၆) လၢအသးအနံဉ်အလါအိဉ်ဝဲ(၁၅)နံဉ် လၢအဖိ လၢန့ၢ် ဘဉ်တၢ်ဒုးဒိဉ်ထီဉ်အီၤလၢ ဟံဉ်လၢဟံးတအိဉ် ဘဉ်အပူၤန့ၢ်လီၤ. ပိာ်ခွါလၢအဒီးတုဒီးဖျီအသးတဂၤ န့ၢ် ကဘဉ်မ့ၢ်ဝဲတဂၤ, ဟံးတဂၤ, ဒီးပုၤကညီတဂၤန့ၢ် လီၤ.

ဟံးစီၤဒၤဝဲဒီးဖိခွါစီၤအးဘၣ်လိဉ်

၂၅ မူၤ ၁၈:၃၃ “ဒီးစီၤပၤကနိးကစုာ်, ဒီးလဲၤ ထီဉ်ဆူတၢ်ဒၤပုၤ လၢပဲတြီၤအဖိခိဉ်ဒီးဟီဉ်ဝဲလီၤ. ဒီး လဲၤတၢ်အဖၢန့ၢ်ဒီး စံးဝဲဒ်အံၤ, ယဖိခွါအးဘၣ်လိဉ်စၢ, ယဖိခွါအးဘၣ်လိဉ်စၢ, မံၤသံတၢ်တၢ်လၢ နကီၢ်ယဖိခွါ အးဘၣ်လိဉ်စၢ, ယဖိခွါအးဘၣ်လိဉ်စၢ, ယဖိခွါစၢ.

လံာ်စီၤဆဲးလၢ အဖိခိဉ်အံၤဟံးဖျါထီဉ်စီၤပၤ စီၤဒၤဝဲဟီဉ်လၢအဖိခွါ စီၤအးဘၣ်လိဉ်သံလၢ တၢ်ဒုးပျီ ပူၤအဃိန့ၢ်လီၤ. လံာ်စီၤဆဲးအတၢ်စံဉ်စီၤတဲစီၤလၢ အ ဘဉ်ထွဲဒီး တၢ်ဂ့ၢ်အံၤမ့ၢ်ဒ်လၢလၢအံၤအသးန့ၢ်လီၤ.

၁. စီၤအးဘၣ်လိဉ် - စီၤပၤဒၤဝဲ: မ့ၢ်အံဉ် စရုလးအစီၤပၤဖးဒိဉ် ဖဲထံကီၢ်အိဉ်မုာ်အိဉ်ခုဉ် အိဉ်ကုး အီပဲၤ, လၢအဘဉ်တၢ်ကိးအီၤ ဒ်‘တၢ်ဆၢကတီၢ်ထူ’ (Golden age) န့ၢ်လီၤ. အဝဲအိဉ်ဒီးတၢ်ထူးတၢ်တီၤ, တၢ် လၢကပီၤ, တၢ်မံၤဟူသဉ်ဖျါ, ဒီးဟံဉ်ဖိဃီဖိလၢ အမုာ် အဟၢ, ဒီးအဖိခွါသၢဂၤတဂၤမ့ၢ် စီၤအးဘၣ်လိဉ်န့ၢ် လီၤ. စီၤဒၤဝဲအံဉ်အဖိခွါအံၤ လၢအသးဒီဖျါညါ, ဒီး အဝဲန့ၢ်ဟံးအလၢကပီၤန့ၢ်လီၤ. ဘဉ်ဆဉ်ဖိခွါအံၤ အ သးပုၤဒီး တၢ်သ့ဉ်ကုဉ်သးကါအဟံးဒဉ်ဝဲ, ဒီးအံဉ်ဒီး ဂုာ်န့ၢ်အဟံးအန့ၢ်အစီၤန့ၢ်လီၤ. အဝဲဃုကျဲအဘိဘိလၢ ကထူးန့ၢ်ပုၤအသးဆူအအိဉ်တဂၤပၤလီၤ. အဝဲအက့ၢ်

အဂီၤဂုၤ, ဒီးပုၤတဒ်သိးဒီးအီၤလၢ အံဉ်စရုလးအကျါ နီ တဂၤဘဉ်.

တနံၤဘဉ်တနံၤ, အဝဲဆုဉ်နီၤလၢ ဝုာ်အပဲတြီ, ဒီးထံဉ်လိာ်ပုၤအါဂၤလၢအအိဉ် ဒီးတၢ်ကအုကစ့ဒီး တၢ်ဟံးဒုဉ်ဟံးကမဉ် စီၤပၤအတၢ်ဟတၢ်ပြး, ဒီးအဝဲလွဲ န့ၢ်အဝဲသုဉ် လၢတၢ်စံဉ်ညီဉ်တီအဂီၢ်န့ၢ်လီၤ. လံာ်စီၤဆဲး တဲဘဉ်ပုၤလၢ “ဒီးစီၤအးဘၣ်လိဉ်ဟ့ၢ်န့ၢ် အံဉ်စရုလး အပုၤကညီအသးလီၤ.” (၂၅ မူၤ ၁၅:၆). ဖဲန့ၢ် အဝဲထူး ထီဉ်န့ၢ်ပုၤ အါဂၤအသးဒီးကရၢကရိထီဉ် သးမ့ၢ်တဖုဒီး ဒုးထီဒါကုၤအဟံးန့ၢ်လီၤ. ဖဲတၢ်ဒုးတဘျီဘဉ်တဘျီန့ၢ်, စီၤပၤဒၤဝဲ: အသးမ့ၢ်မၤနၢၤတၢ်လီၤ. ဖဲစီၤအးဘၣ်လိဉ် ဃုာ်ကွဲာ်လၢတၢ်ဒုးတၢ်ယၤအခါန့ၢ် အခိဉ်သုဖးထီဘဉ် ဘျးလၢသုဉ်ဒုလီၤ, အကသုဉ်ဃုာ်ကွဲာ်ဒီး အဝဲလီၤစဲၤ လၢသုဉ်ဒုလီၤအခါ သးခိဉ်စီၤယီၤအခါ ဆဲးသံကွဲာ်အီၤ န့ၢ်လီၤ. ပုၤဆုာ်တၢ်ကစီဉ်တဂၤ ကုၤဃုာ်ဆူစီၤပၤဒၤဝဲ: အအိဉ်ဒီးတဲဘဉ်အီၤ တၢ်မၤအသးအံၤန့ၢ်လီၤ. စီၤပၤ ဒၤဝဲ:တသံကွဲာ်ဘဉ်ဃးဒီး တၢ်ဒုးတၢ်ယၤအဂ့ၢ်ဘဉ်. မ့ၢ်မ့ၢ် တခီသံကွဲာ်ဝဲ “ပုၤဖိဉ်သုဉ်ခွါ စီၤအးဘၣ်လိဉ်န့ၢ် မ့ၢ်အ အိဉ်မုာ်စ့ၢ်ကိးစါ”. ဒီးပုၤစီာ်တၢ်ကစီဉ်စံးဆၢကုၤအီၤ လၢပုၤလၢအထီဒါစီၤပၤန့ၢ် တၢ်မၤသံအီၤလီၤ. ထဲန့ၢ်ဒီး စီၤပၤဒၤဝဲ:ဟီဉ်ဝဲ ဒ်လၢအဖိခိဉ်အသးန့ၢ်လီၤ.

၂. တၢ်သ့ဉ်အုးသးအုးပုၤဟံးအသးပုၤ - စီၤပၤဒၤဝဲ: မ့ၢ်ပုၤတဂၤလၢအဖိခွါအိဉ်အါဂၤန့ၢ်လီၤ. ဘဉ်မနုၤအဝဲသ့ဉ်အုးသးအုးလၢအဖိခွါတဂၤ သံအဃိ လဲဉ်. မ့ၢ်လၢအအံဉ်အဖိခွါကိးဂၤဒဲးအဃိန့ၢ်လီၤ. တၢ် စံးဝဲဒဉ် ပုၤထူးပုၤတီၤတဂၤန့ၢ် အဖိတအိဉ်နီတဂၤ ဘဉ်. မ့ၢ်ပုၤဖိဉ်ဖိလၢအဟံဉ်ကပၤတဂၤန့ၢ် အဖိအိဉ် နွံဂၤဒီး ကလုာ်အိဉ်ဝဲအဂီၢ် မ့ၢ်တၢ်ကီတၢ်ခဲဒိဉ်မးန့ၢ်လီၤ. ပုၤထူးပုၤတီၤတဲအီၤဒ်အံၤ, ဟ့ၢ်လုာ်ဖိယၤလၢနဖိတဂၤ အကျါတဂၤ, ဒီးယကဟ့ၢ်န့ၢ်ဟံဉ်, ဟီဉ်ခိဉ်ကဝီၤဒီး ကျိဉ်စုန့ၢ်လီၤ. ပုၤဖိဉ်ဖိအံၤ ဆိကမိဉ်ဝဲတၢ်အံၤကမ့ၢ် တၢ်ဂုၤသ့ဉ်သ့ဉ်လီၤ. အဝဲဟဲကုၤတဲဘဉ်အမါဒီး အဝဲ သ့ဉ် ဒီမိၤဝဲခဲဂၤန့ၢ် ကွဲာ်အဖိတဂၤဘဉ်တဂၤလၢ မ့ၢ်

ကဟ့ၣ်ပှၤထူးပှၤတီၤလၢ အဖိဖဲလဲၣ်တၢၢ်န့ၣ်လီၤ. လၢ ခံကတၢၢ်တဲလိာ်အသး ပဖိအိၣ်အါဘၣ်ဆၣ် ဖျါလၢ ပ ကဟ့ၣ်လုၢ်ဖိပှၤထူးပှၤတီၤ တမ့ၢ်ကသ့နီၣ်တၢၢ်ဘၣ်, ဒီး တဲဘၣ်က့ၤပှၤထူးပှၤတီၤန့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်ဟံၣ်အိၣ်တၢၢ်လၢ လၢအသးအိၣ်ဟ့ၣ်လီၤအဖိအကျါတၢၢ် ဆူပှၤအၤတၢၢ် ဂၤအိၣ်ခါ. ဒ်ဟံၣ်အဲၣ်အဖိကိးဂၤဒဲးအသိး ကဘၣ် ဟံးန့ၢ်တၢၢ်ဆၢကတီၢ်လၢ ကသိၣ်လိနဲၣ်ယုၤအဝဲသ့ၣ် တ ဖၣ်လၢ ထူကျဲယုၤန့ၣ်လီၤ.

၃. တၢ်ဒဲးဘးလၢအပူၤကွံာ်ဒီး တၢ်ဟ့ၣ် ကဒါက့ၤ - စီၤပၤဒၤဝဲး ကစၢ်ယုၤအဲၣ်အိၣ်ဒိၣ်မးလီၤ. ဘၣ်ဆၣ်တုၤအဝဲမၤတၢ်ဒဲးဘးန့ၣ် ကစၢ်ယုၤစံးဘၣ်အိၣ် လၢတၢ်ထီၣ်ဒုၣ်ထီၣ်ဒါကအိၣ်လၢ အဟံၣ်ပူၤဃီပူၤန့ၣ်လီၤ. ဖဲအဝဲဟီၣ်လၢအဖိခွါစီၤအးဘၣ်လိၣ်သံအခါန့ၣ် သ့ၣ် ညါဝဲလၢ အဝဲဟ့ၣ်တၢ်ပှၤလၢအတၢ်ဒဲးဘးအယိန့ၣ်လီၤ. ဖဲအံၤမံၤတဖၣ်စ့ၢ်ကိး ကဟ့ၣ်လီၤအသး ဒီဖျၢၣ်ဆူ ကစၢ်ယုၤအအိၣ်, လဲၤဃုာ်သကိးဒီးဖိဆူ တၢ်ဘါယုၤ သရိၣ် ဘါထုကဖၣ်ဃုာ်ဒီးအဝဲသ့ၣ်, ဒီးမၤယုၤအတၢ် ဃုာ်ဒီးအဝဲသ့ၣ်တက့ၢ်. ပလီၢ်ပသး ဒ်သိးပတၢ်ဒဲးတူၢ် တၢ်ဒဲးဘးသ့တကဲထီၣ်က့ၤ တၢ်ကိာ်တၢ်ဂီၤလၢပဂီၢ်, ဒီးလၢပဖိပလံၤအဂီၢ်နီၣ်တစုတဂ့ၤ.

၄. တၢ်အိၣ်မူလၢအလၢာ်ဂီၤ ကလီကလီ န့ၣ် မ့ၢ်တၢ်သ့ၣ်အုးသးအုး - စီၤအးဘၣ်လိၣ် အိၣ်ဒီး တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်ဖးဒိၣ် လၢအတၢ်အိၣ်မူအပူၤန့ၣ်လီၤ. အဝဲအိၣ်ဒီးတၢ်ထူးတၢ်တီၤအလီၢ်အလၢ, ဒီးအနီၢ်ခိနီၢ် ကစၢ် လၢအဘၣ်လိာ်ဖိဒုန့ၣ်လီၤ. အဝဲကဲထီၣ်စီၤပၤ ဖးဒိၣ်သ့, ဘၣ်ဆၣ်အဝဲ မၤလၢာ်ဂီၤကလီကလီအတၢ် အိၣ်မူန့ၣ်လီၤ. ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ် အဝဲမ့ၢ်ကဲထီၣ်စီၤပၤ ဖးဒိၣ်တၢၢ်န့ၣ် ကအိၣ်ဒီးအသ့ၣ်ခိၣ်ဃံဃံလၢလၢ, ဒီး ကဒီးဘၣ်တၢ်လၢကပီၤ တၢ်ယူးယိၣ်အါမးန့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်အနီၢ်ခိအက့ၢ်အဂီၤ လၢအဃံလၢဒီး ထူးန့ၢ်ပှၤ သးအံၤန့ၣ်, ဘၣ်တၢ်ကွံာ်လီၤအီၤလၢ တၢ်ပူၤဒီးတၢ်မၤ ဘၢအီၤလၢလၢကတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ပှၤအၤတသးအုးလၢ အဂီၢ်နီၣ်တၢၢ်ဘၣ်, ထဲဒၣ်အဟံၣ်တၢၢ်န့ၣ်လီၤ.

ဖိသ့ၣ်စၢ မၤလၢာ်ဂီၤကလီသ့ဆၢကတီၢ်ဒီး သု တၢ်အိၣ်မူလၢကဆၢသ့ဆူတၢ်ဟးဂီၤတဂ့ၤ, မ့ၢ်ဟ့ၣ် လီၤသ့တၢ်အိၣ်မူဆူ ခရံၣ်အအိၣ်လၢကသ့သ့လၢ ယုၤ အဘီအမ့ၢ်ကဒိၣ်ထီၣ်အဂီၢ် ဒီးလၢဟီၣ်ခိၣ်အဒုၣ်တဖၣ် ကဘၣ်ဆိၣ်ဂ့ၤလၢသ့ဃီတက့ၢ်.

၅. ကစၢ်ယုၤအသးအတၢ်ပနီၣ် - စီၤပၤ ဒၤဝဲးဟီၣ်လၢ အဖိခွါစီၤအးဘၣ်လိၣ်သံအယိဒီး စံးဝဲ “မံၤသံတုၤလၢ နဂီၢ်ယဖိခွါစီၤအးဘၣ်လိၣ်စၢ” ဘၣ်ဆၣ်ဟီၣ်ခိၣ်အဟံၣ်တဖၣ် မၤတၢ်ဒဲးဘး တသ့နီၣ်တၢၢ် ဘၣ်. ပှၤမၤသ့ဒၣ်ထဲ ကစၢ်ယုၤတၢၢ်နီၤလၢ အဟ့ၣ် လီၤအဖိခွါအိၣ်ထဲတၢၢ်နီၤန့ၣ်လီၤ. ကစၢ်ခရံၣ်သံပဂီၢ် လၢပတၢ်ဒဲးဘးခဲလၢာ် ကဘၣ်တၢ်ပျၢၣ်ကွံာ်အိၣ်အဂီၢ်န့ၣ် လီၤ. စီၤပၤဒၤဝဲးဟီၣ်လၢ အဖိခွါသံအယိ ဘၣ်ဆၣ် မ့ၢ် တၢ်စဲၤခဲလဲန့ၣ်လီၤ. ကစၢ်ယုၤဟီၣ်လၢ ပတၢ်ဒဲးဘးအယိ ဘၣ်ဆၣ်တစဲခဲဘၣ်. အဝဲကမၤပူၤဖျဲးန့ၣ် ဖဲန့ၣ်ဆူအ အိၣ် ဒီးဟ့ၣ်လီၤက့ၤနသး လၢာ်လၢာ်ဆုဆူဆူအစုပူၤ န့ၣ်လီၤ. စီၤအးဘၣ်လိၣ် မ့ၢ်ဖိခွါလၢအမးတၢၢ်, ဘၣ် ဆၣ်အဟံၣ်အဲၣ်အိၣ် ဒိၣ်မးန့ၣ်လီၤ. ဟံၣ်ကိးဂၤဒဲးအဲၣ်အဖိ ကိးဂၤဒဲးန့ၣ်လီၤ. အဖိတဖၣ်မ့ၢ်န့ၣ်က့ၣ် သန့ၣ်က့ က အဲၣ်ဝဲတုၤအကတၢၢ်န့ၣ်လီၤ. ကစၢ်ယုၤစ့ၢ် ကိးအဲၣ်ပဝဲ လၢအမ့ၢ်အဖိကိးဂၤဒဲး ဒီးတအဲၣ်ဒီးလၢ ပတုၤဆူတၢ် ဟးဂီၤနီၣ်တၢၢ်ဘၣ်.

ပဆၢဂ့ၤဆၢဝါဘၣ်က့ၤ ဟံၣ်ကိးဂၤဒဲးလၢ ဟံၣ်အ မ့ၢ်နံၤဒဲးအံၤအသိးန့ၣ်, ကပွဲၤဒီးသးအတၢ်ဃုာ်ဖိ ဖဲလၢ အထံၣ်ဖိအဂ့ၤတဖၣ်မ့ၢ်ဂ့ၤ, ဖိအမးတဖၣ်မ့ၢ်ဂ့ၤ, ဒီးက အိၣ်ဒီးသးစီဆုံအစိကမိၤလၢ ဖိတဖၣ်ကအဲၣ်အိၣ်ဒီးဒိ ကန့ၣ်အကလုာ်, ဒီးကသးခုသးမ့ၢ်ဘၣ်လၢ ဖိတဖၣ်အ ဃီတုၤလၢအသးသမူလၢခံကတၢၢ်တက့ၢ်. ဖိမုၣ်ဖိခွါကိး ဂၤဒဲးစ့ၢ်ကိး မံၤကဒီးန့ၢ်ဘၣ်ဟံၣ်အတၢ်အဲၣ်နီၢ်နီၢ်လၢအသး ကံၢ်ပူၤ, ဒီးသးခုသးမ့ၢ်ဘၣ်လၢဟံၣ်တဖၣ်အယိ, ဒီးကဲ ထီၣ်စ့ၢ်ကိးဖိတဖၣ်လၢ အမၤသးခုသးမ့ၢ်ဘၣ်တက့ၢ်.

သရၣ်ဒိၣ်ဒီးကထာၣ်ဆၣ်မုၢ်ထီၣ်